

Felhívás

A Politikatörténeti és Szakszervezeti Levéltár tudományos célú adatbázist készít az első világháború idején orosz hadifogságba került személyekről és azokról, akik a két világháború között bármilyen módon kikerültek a Szovjetunióba.

Ezért kéri mindazok jelentkezését, akiknek tudomásuk van arról, hogy valamely családtagjuk **az első világháború idején orosz hadifogságba került (hazatért vagy Oroszországban elhunyt), illetve **a két világháború között hosszabb-rövidebb ideig a Szovjetunióban élt** és erről bármilyen írásos emléket, dokumentumot őriznek (pl. levél, igazolvány, halotti anyakönyvi kivonat, napló, feljegyzés, fénykép stb.).**

Jelentkezésüket az alábbi címre várjuk:

Politikatörténeti és Szakszervezeti Levéltár

1054 Budapest, Alkotmány u. 2.

Tel: 301-20-21, 301-20-22

Fax: 301-20-29

Kapcsolattartó: [Kaba Eszter](#)

Az adatbázis létrehozásának rövid története

Mérlegelve a két megjelenési forma előnyeit és hátrányait, az adatbázis kialakítása mellett döntöttünk. Az adatbázis előnye, hogy gazdaságos, bármikor szabadon bővíthető, interneten bárhol elérhető és keresőfelülete révén az adatokból komplex adattartalom nyerhető. A gyűjtés eredeti időhatárát is módosítottuk: célunk, hogy az adatbázisban feldolgozzuk mindazon személyekre vonatkozó információkat, akik az első világháborúban orosz hadifogságba estek, azaz az időhatárt 1914-ig tágítottuk. Tettük mindezt az alábbiakért: nincs olyan első világháborús gyűjtés, amely valamilyen formában közzétenné az orosz hadifogságba esettek adatait. Ebben a törekvésünkben a megnövekedett levéltári családkutatások is megerősítettek: a családfakutatás és az identitáskeresés egyre fontosabbá válik. Ezen felül közeledik az első világháború kitörésének 100. évfordulója, és reméltük, hogy egy ilyen adatbázis nagyban hozzájárul ennek a korszaknak és ennek az eseménysorozatnak jobb megismeréséhez. Ezzel párhuzamosan arról is döntöttünk, hogy a felső időkorlátot 1941-nél, pontosabban Magyarország hadba lépésnek időpontjánál húzzuk meg. Döntésünket nagyban befolyásolta az a tény, hogy a Hadtörténeti Intézet jórészt összegyűjtötte és az interneten elérhetővé is tette a 2. világháború során hadifogságba esettek adatait.

Milyen adatokat tartalmaz az adatbázis?

Az adatbázist öt nagyobb részre osztottuk. Az első – és egyben legfontosabb rész - a beazonosításhoz szükséges életrajzi adatokat tartalmazza (név, születési hely és év, halálozási hely és év, szülők neve, foglalkozás). A második nagyobb adatcsoport árulkodik arról, hogy az illető mikor és főként milyen körülmények között került ki Oroszország, utóbb a Szovjetunió területére. A 3. részben a kinti életútjának eseményeit rögzítjük. A 4. rész a jogsérelmeket (letartóztatás, szabadságvesztés, kivégzés) részletezi. Az 5. rész arról informál, hogy az adott személy mikor, milyen körülmények között hagyta el Oroszország/ a Szovjetunió területét. Ezen felül rögzítésre kerülnek még a tanulmányok, a családi kapcsolatok és a kutatók számára a törvényi szabályozás értelmében nem nyilvános adatok (párttagság, esetenként vallás) is.

Mire használható az adatbázis?

Az adatbázisban elsődlegesen konkrét személyre/személyekre lehet keresni, ezzel párhuzamosan azonban létrehoztunk egy keresőfelületet is. Ennek lényege, hogy minden

adatcella tartalma visszakereshető, szűrhető. A szűrések lehetővé tesznek komplex statisztikákat, adott időintervallumban meghatározható többek között az egy hadifogolytáborban tartózkodók száma, a hadifoglyok részvételi aránya a Vörös Hadseregben, foglalkozási csoportok különíthetők el, képet kaphatunk a hadifoglyok életkoráról, rendfokozatáról és még sorolhatnánk.

Meddig bővíthető még az adatbázis?

Jóformán a végtelenségig. Feldolgozásra várnak többek között a Hadtörténelmi Levéltárban a csóti leszerelőtábor naplói, nem is beszélve a bécsi Kriegsarchivban található hadifogoly-kartonokról.

Elérhető-e az adatbázis a nagyközönség számára?

Pillanatnyilag sajnos nem, anyagi forrásaink ugyanis nem teszik lehetővé, hogy felhasználói felületet készítsünk az adatbázishoz, így csupán a hozzánk érkező megkeresésekre tudunk válaszolni.

A Magyar Történelmi Társulat kihelyezett ülésén, 2012. szeptember 25-én **Petrák Katalin**, a Politikatörténelmi Intézet ny. tudományos tanácsadója **Emberi sorsok a 20. században. Magyar hadifoglyok és emigránsok a Szovjetunióban a két világháború között** címmel tartott előadást. Az előadás hanganyaga az alábbi linken érhető el:

<http://www.tortenelmitarsulat.hu/esemenyek/hanganyag.php>